

Cultura

L'artista autodidacte de Canet de Mar repassa la seva trajectòria

“Buscava les fotos de gent anònima”

Eugeni Forcano, fotògraf, fa 90 anys

JOSEP PLAYÀ MASET
Canet de Mar

Divendres vinent, 11 de març, el fotògraf Eugeni Forcano fa 90 anys, “una edat escandalosa”, com recorda ell mateix citant una expressió de Josep Pla. Malgrat algunes xacres, el cap li funciona molt bé per la seva edat i la conversa discorre fluïda. Ens rep a la casa de Canet de Mar, la població de la seva infantesa, a la qual ha tornat en els últims temps, i on ha dipositat part dels seus fons (650 fotos més les ha cedides a l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona).

D'on li ve aquest interès per la

de fotografia que organitzava la revista *Destino* i el vaig guanyar tres vegades. Llavors em va trucar el director de la revista, Nèstor Luján, i em va dir: Josep Vergés, l'editor, et vol conèixer. I així va ser com vaig començar a treballar a *Destino*.

I fins aleshores de què havia treballat?

Vaig començar amb 15 anys fent de comercial a Barcelona. Durant un temps comprava cotó a Julio Muñoz Ramonet, que em deixava que l'hi pagués després de vendre'l. Eren els anys de l'estraperlo. Vaig fer molts diners. Però el meu pare va posar diners a la fàbrica tèxtil d'on era apode-

No, jo anava per lliure. M'interessava la gent anònima, els que no tenen veu. Un dia era en un barri, un altre me n'anava a la Diagonal per captar escenes de la burgesia... feia les meves fotos, les revelava i després les portava a la redacció. Allà vaig conèixer gent com Perucho, Espinàs, Pla...

De totes les seves fotos, potser les més populars són les que fa a Josep Pla.

Quan encara no el coneixia va fer un text magnífic a partir d'unes fotos meves sobre el mercat de Banyoles que després es va convertir en un llibre. Però va ser quan va fer 70 anys que vam anar a fer-li un reportatge de tres dies per Llofriu, Palafrugell, Pals, l'Escala. El Josep Pla que vaig conèixer era molt senzill, humà i comunicatiu. Els pagesos i els pescadors el saludaven i l'apreciaven. El dia que vam anar a Pals, i mentre ens explicava l'Empordà que s'albira des del Pedró, es va emocionar. El seu amic Martinell em va dir que també el va veure plorar una vegada a Andorra, després de sentir una interpretació de *La santa espina*. Després, parlant amb Vergés vaig descobrir també un Pla viu, inquiet, murri.

Un altre personatge que va fotografiar va ser Joan Miró.

Va ser casual. Pel seu 80è aniversari era a Barcelona i li vaig fer una sessió de fotos amb el seu gravador. Va ser molt amable i contingut, era poc expressiu. Crec que el vaig posar una mica nerviós perquè va haver de repetir la sessió de gravat. Després va venir al meu estudi. Només recordo que quan va veure que bigarrat que estava va fer “oh!”. No parlava gaire.

El seu estudi estava sempre atapeït de nines, objectes, quadres, un decorat molt barroc.

És que m'agradava anar a comprar objectes als Encants amb el pintor Vila Casas. Una vegada em va venir a veure Josep Maria Espinàs, amb qui vaig fer un llibre sobre les festes majors, i em va dir: “Ja només fa falta que posis una biblioteca al vàter!”

De totes les portades que va fer per a *Destino*, amb quina es quedaria?

És difícil. M'agrada una on es veu el cementiri de Montgat a dalt de la muntanya i en primer pla unes barraques i gent xerrant. Són els dos estats de la vida. N'hi ha una altra en què vaig captar la pota d'una gallina que sortia d'una cistella i es movia com si volgués tocar la cama d'una noia que tenia al costat. O una altra on es veu la cara de dos nens gitanos. Una revista suïssa va dir que els meus temes semblaven trets de Fellini. No ho sé. També em van dir que semblava Godard.

Després es va passar a la fotografia publicitària?

Mirades amb intuïció

S'ha trencat la calma en un poble de Lleó (foto publicitària del 1968)

Sorpresa inaudita (1961), foto que no va agradar al bisbe Modrego

PEDRO CATENA

Eugeni Forcano, amb la creu que sempre duu penjada del coll

fotografia?

Quan anava al col·legi dels Maristes de Canet passava per davant d'una casa de fotografia i sempre m'hi aturava. Em passava una bona estona mirant aquelles fotos, que em semblaven una meravella. Ara no hi ha fotògrafs d'estudi, el que hi ha són botigues. Un dia la meua mare em va regalar una màquina de cartró i vaig començar a fer fotos de les festes del poble, com les caramelles, i me les penjaven al Centre Catòlic. I així fins que em vaig presentar a un concurs

rat i es va arruïnar. Més tard, es va morir amb 54 anys i ho vam passar molt malament perquè érem 13 germans. En aquell moment em vaig comprar un tricicle i repartia paquets que arribaven per avió. Tenia un local a prop de la catedral i li vaig posar el rètol de *Transportes Catedral*. I jo era el “senyor catedral”. I així és com vam arribar al 1960 i llavors vaig passar de repartidor a fotògraf.

Les fotos per *Destino* eren per encàrrec o estaven relacionades amb els reportatges?

Sí, vaig tenir sort perquè m'hi vaig poder guanyar la vida. També vaig fer fotos per a editorials. De fet, va ser Carlos Barral qui em va proposar de fer fotos en color. Encara recordo que no sabia ni com fer-ho, vaig anar a

CONFLICTE PER UNA IMATGE

“El bisbe Modrego es pensava que una foto de monges a la platja havia estat manipulada”

comprar un rodet i vaig seguir les instruccions. Tampoc no sabia què havia de cobrar, i quan m'ho van preguntar se'm va acudir de dir “el mateix que Ramon Batlles”, que llavors era un dels millors. I així ho van fer i

em van pagar molt bé. Després vaig treballar per a diverses firmes com Dupont, a Suïssa, Myrurgia, els laboratoris Esteve. També vaig treballar per a la casa Tilsa, de Lleó, creada per un català. Volia que les models es barrejessin amb la gent i les vaig posar entre pagesos, pastors i miners. A les fotos es veu com els homes se les mengen gairebé amb els ulls. I en acabar les abraçaven i tocaven. Unes dones del poble em van increpar.

Va tenir altres problemes?

Un cop la policia em va portar a comissaria i allà un tinent coronel em va dir que la dona que havia fotografiat al costat d'una model era la seva mare. Jo no ho sabia, i vaig tenir sort, perquè li vaig explicar que era una foto per a l'empresa Tilsa, que havia passat a tenir com a principal accio-

#tuitsdecultura

Si los marcianos no fuéramos maestros (verdes) del pudor, contaría cómo cambié de trabajo (y de vida) gracias a Coetzee.

@gonzalotorne
Gonzalo Torné Escriptor

La acusación llama como testigos a mi colegio religioso y mi excatequista para probar que yo conocía que "las formas son la carne de Dios".

@abelazcona
Abel Azcona Artista plàstic

La llamada edad de oro de las series de televisión se basa en que la gente a la que le gustaban las series malas fue muriendo.

@IgnatiusFarray1
Ignatius Farray Humorista

No te fichan por lo que seas capaz de escribir, sino por lo que seas capaz de comunicar.

@ivandelanuez
Iván de la Nuez Assagista

Josep Pla envoltat del fum de la seva cigarreta, en una fotografia del 1967

Un llibre i 5 exposicions per celebrar l'aniversari

■ Fa mesos que l'Ajuntament de Canet de Mar, a través de la casa museu Lluís Domènech i Montaner, i el periodista Joan Celdran Danés treballen en l'homenatge a Eugeni Forcano amb motiu del seu 90è aniversari. Una sèrie d'actes i exposicions que culminaran a començaments del 2017 amb un llibre antològic de la seva obra, coordinat per Celdran i publicat per Lunwerg. Però el primer acte de reconeixement és la mostra *L'art d'atrapar la vida*, que, comissariada per Daniel Giralt-Miracle, exposa una selecció d'obres al Museu de la Pell d'Igualada, en el marc del Fine Art (fins al 20 de març). A l'abril serà el torn de Canet de Mar, amb l'exposició *Tilsa & Forcano: la moda dels 60 en una fàbrica oblidada*. Es tracta d'una producció del Museu de Lleó amb fotos dels catàlegs de moda de l'empresa tèxtil Tilsa. També a Canet, a finals d'any, es presentarà *Eugeni Forcano a París: 62/15*, comissariada per Salvador Munrabà, una selecció de fotos del 1962 amb motiu de l'exposició d'onze fotògrafs catalans a París. Per a la temporada 2017-2018 es preveu una exposició al Palau Solterra, de Torroella de Montgrí, a càrrec de la Fundació Vila Casas. Abans, Arenys de Mar haurà exposat *Josep Pla vist per Eugeni Forcano* i l'Ateneu Barcelonès haurà fet un acte acadèmic d'homenatge.

nista Arias Navarro. I em van deixar anar.

I amb la censura?

Directament no. Però hi ha una foto de *Destino* en què surten unes monges a la platja. El bisbe Modrego va trucar a l'editor i li va dir que allò era un muntatge amb models. Vam haver d'anar amb Nèstor Luján a veure el doctor Modrego i ensenyar-li la sèrie sencera perquè veiés que no s'havia manipulat. Ah! I me'n descuidava. Fraga Iribarne no em va voler donar el carnet de fotògraf.

Hi ha una etapa en què les seves fotos s'allunyen de la realitat i es converteixen en pura creació.

Un joier de Barcelona, Vila i Cia, va descobrir les meves fotos a la revista *Don* i em va demanar de fer una cosa diferent. Vaig començar a treballar

RETRAT DE L'ESCRITOR

"Pla era molt senzill, humà, comunicatiu; els pescadors i els pagesos l'apreciaven"

GENERACIÓ D'ARTISTES

"He tingut amistat amb Miserachs, Català Roca o Colom, però no he fet mai vida social"

amb llum elèctrica a l'estudi, buscant noves formes. Provocava l'atzar a través de la llum. Frederic Marés em va dir: "No expliques la tècnica a ningú". El cert és que hi ha poca investigació sobre tècniques fotogràfiques.

Ha obtingut el premi Nacional de Fotografia, el Ciutat de Barcelona, se'l reconeix com a membre d'una gran generació de fotògrafs, però sempre ha anat per lliure.

És cert. He tingut amistat amb Miserachs, Català Roca o Colom, però no he fet mai vida social. La *gauche divine* no m'interessava. No tenia temps d'anar al Boccaccio.

Ha fet servir càmeres digitals?

No. I ara ja no faig fotos. El que m'agradava era positivament les imatges i si pot ser a una mida gran. El més complicat era el revelatge. Avui fer fotos no costa gens. Per fer bones fotos fa falta sensibilitat. I cal posar-hi il·lusió i passió. Jo volia imatges especials que només poguessin sortir d'una càmera i no d'un pintor.●

JAZZ
TERRASSA

35 FESTIVAL
02/20
MARÇ 2016

INFORMACIÓ +
VENDA D'ENTRADES JAZZTERRASSA.ORG

Amb el suport de:

LA VANGUARDIA

DS / 5 / Març / 22 h

"CONNEXIÓ BARCELONA - PARÍS - MADRID"

JORGE PARDO
& SYLVAIN LUC
+ FIVE IN ORBIT

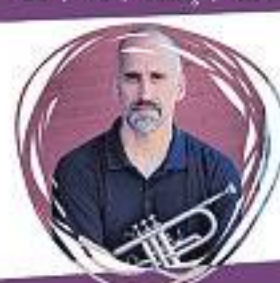
DG / 6 / Març / 19 h

JAZZTERRASMAN 2016

CARLES
BENAVENT
REUNION

DJ / 10 / Març / 22 h

RALPH ALESSI
"BAIDA"
QUARTET

DV / 11 / Març / 22 h

KENNY
BARRON
TRIO